

Wie schrijft, die blijft

Auteur(s):

S.G. van der Lecq

*De auteur dankt Corine Struis en de andere toptellers van CentER voor de uitstekende samenwerking. fiieke.vanderlecq@economie.nl***Verschenen in:**

ESB, 90e jaargang, nr. 4458, pagina 176, 22 april 2005

Rubriek:

Economentop

Trefwoord(en):*Voor het eerst in jaren verschijnt in ESB een citatietop. Hiermee wordt een oude traditie nieuw leven ingeblazen. Dit artikel presenteert de internationale citatietop over de periode 1998-2002.*

Met deze citatietop is de serie economentoppen na lange tijd weer compleet. De vorige citatietop verscheen in 2001 (Reitsma & Van der Lecq, 2001). Het hervatten van de citatietop werd mogelijk dankzij een genereuze subsidie van de Stichting Het *Nederlands Economisch Instituut*, waarvoor ESB de Stichting zeer erkentelijk is. De gezamenlijke faculteiten economie hebben zich bereid verklaard toekomstige afleveringen van de citatietop te financieren.

Op vaste tijden verschijnen de toppen in ESB. In het late najaar verschijnt de internationale publicatietop-40, in het vroege voorjaar de Polderparade van Nederlandstalige publicaties en in het late voorjaar de internationale citatietop-30. De internationale toppen worden door CentER verzorgd, in samenwerking met de diverse faculteiten. De Polderparade wordt door SEOR/ECRI verzorgd.

Naast de citatietop over vijf jaar is er ook een top gemaakt over het laatste teljaar, in dit geval 2002. Deze tipparade wordt afzonderlijk gepresenteerd. Verder is er een optelling gemaakt voor de instituten. [tabel 1](#)

Tabel 1. Internationale citatietop-30, 1998-2002

Plaats	naam	affiliatie	geslacht	geboorte- jaar	score
2005					
1	A. Maddison	RuG	m	1926	573
2	P.P. Wakker	UvA	m	1956	568
3	M. Wedel	RuG	m	1957	505
4	J.B.E.M. Steenkamp	UvT	m	1959	465
5	A.L. Bovenberg	UvT	m	1958	461
6	J. Hagedoorn	UM	m	1950	411
6	J.M.A. Hennart	UvT	m	1947	411
8	P. Nijkamp	VU	m	1946	394
9	A.A. Dijkhuizen	WUR	m	1953	387
10	H.E. Nusse	RuG	v	1952	322
11	C.A.M.F. Claessens	UvA	m	1959	312
12	J.R. Magnus	UvT	m	1948	274
13	P.H. Franses	EUR	m	1963	265
14	E.E.C. van Damme	UvT	m	1956	258
15	H.G. Barkema	UvT	m	1957	237
16	P. Rietveld	VU	m	1952	237
17	R. Dekker	EUR	m	1957	229
18	D. Wittink	RuG	m	1945	227
19	R.B.M. Huirne	WUR	m	1962	227
20	A.W.A. Boot	UvA	m	1960	216
21	F. van der Ploeg	UvA/Eur. Univ. Inst.	m	1956	205
22	C.G. de Vries	EUR	m	1955	202
23	B. Nooteboom	UvT	m	1942	183
24	H. Bleichrodt	EUR/UvA	m	1965	173
25	J.C.J.M. van den Bergh	VU	m	1965	170
26	H.H.G. Verspagen	TUE	m	1966	169
27	J.P.C. Kleijnen	UvT	m	1940	165
28	G. Kirchsteiger	UM	m	1964	156
29	R.S.J. Tol	VU	m	1969	154
30	S.C.W. Eijffinger	UvT	m	1953	153

In tabel 1 staat de citatietop 2005, die is gebaseerd op citaties in de vijftiende periode 1998-2002. De telmethode staat toegelicht in het tekstkader. De top wordt aangevoerd door Angus Maddison, die na zijn emeritaat nog steeds als autoriteit geldt. Hij heeft 52 publicaties in de telperiode 1987-2002 uitgebracht, die in Web of Science verschijnen, waarvan de boeken *Dynamic Forces in Capitalist Development: A Long-Run Comparative View* uit 1991 en *Monitoring the World Economy, 1820-1992* uit 1995 respectievelijk 127 en 238 citaties opleveren. De dertig jaar jongere Peter Wakker doet amper hiervoor onder. Hij scoorde in de publicatietop al bij de top-3 en staat daarmee in beide toppen erg hoog. Zijn laatste veelgeciteerde artikel stond in de *Quarterly Journal of Economics* van 1997. De latere artikelen zijn vooralsnog minder vaak aangehaald. Michel Wedel wordt dermate veel geciteerd dat hij zich inmiddels marketinggoeroe kan noemen en hetzelfde geldt voor Jan-Benedict Steenkamp. Daarmee is de marketing goed vertegenwoordigd in de hoogste regionen van de citatietop. Lans Bovenberg sluit de top-5.

Tilburg bevestigt zijn stevige koppositie in het Nederlandse economenlandschap

In de citatietop zien we diverse namen die niet in de publicatietop staan. Zowel de keuze wie voor welke top te nomineren speelt een rol, als de citatiescore van de geselecteerde onderzoekers. Een ander aspect dat bij citeren een rol speelt, is verschillen in het citeergedrag binnen subdisciplines. Dit varieert van zuinig tot royaal en kan ten dele als een verschil in professionele cultuur worden geduid. Boze tongen mopperen wel eens over "*mutual admiration societies*" maar dit kan ten hoogste een gedeeltelijke verklaring vormen voor de hoge scores van sommigen.

Publiceren gaat vooraf aan geciteerd worden, zodat ouderen in citatietoppen in het voordeel zijn. De gemiddelde leeftijd van de dertig hoogstegeplaatsten in de publicatietop-40 is ruim 44 jaar. De citatietop-30 is met ruim vijftig jaar gemiddeld zes jaar ouder. Desondanks zijn ook jongere onderzoekers erin geslaagd door te dringen tot de citatietop.

De gebruiksaanwijzing

Niet alleen de citaties, maar ook de spelregels van de top bepalen de uitkomsten. De citatietop wordt samengesteld volgens spelregels die door CentER zijn opgesteld.

Net als vorig jaar worden de bestanden Science Citation Index en Social Sciences Citation Index uit het databestand Web of Science van Thomson ISI gebruikt. In tegenstelling tot de publicatietop, kon voor de citatietop ook geteld worden uit de Arts & Humanities Index. Hierdoor zijn de subdisciplines evenwichtiger vertegenwoordigd.

Als datum voor de aanstelling van de getelde economen is gezet op 1 juni 2004. Het telvenster loopt van 1998 tot en met 2002, dus er worden citaties geteld in tijdschriften die in deze periode verschenen. Deze citaties mogen op hun beurt verwijzen naar publicaties uit de periode 1987-2002.

Het telvenster verschuift: ieder jaar komt er een teljaar bij en gaat er een teljaar af. Hierdoor hebben oudere onderzoekers niet per se meer kansen dan jongere onderzoekers. Dan is er de vraag van wie de citaties worden geteld. De deelnemende universiteiten kunnen zelf namen indienen. De zes grote faculteiten (EUR, RUG, UM, UvA, UvT, VU) leveren elk twintig namen aan en drie kleinere faculteiten (TUE, UU, WAU) elk vijf. De faculteiten van Nijmegen en Twente doen ditmaal niet mee, zodat het aantal instituten op negen komt. Dit levert een groslijst van 133 te tellen economen op.¹ Sommigen van hen hebben ook niet-universitaire affiliaties. Die staan niet vermeld doordat de niet-universitaire onderzoeksinstellingen hebben afgezien van deelname aan de toptelling. De onderzoekers zijn in de gelegenheid geweest de selectie van hun citaties te corrigeren, zodat van complete citatielijsten de impact werd bepaald.

Universiteiten kunnen eigen keuzes maken bij het invullen van hun quota. Voor de publicatietop en de citatietop worden verschillende lijsten aangeleverd, omdat de universiteiten verschillende economen als kanshebbers zien voor de verschillende toppen. Sommige universiteiten nomineren alleen voltijders, zodat bijvoorbeeld hoogleraren met een deeltijdaanstelling buiten de boot vallen. De kandidaten moeten aan een Nederlandse universiteit zijn gepromoveerd, of elders zijn gepromoveerd maar momenteel voor meer dan vijftig procent zijn verbonden aan de Nederlandse universiteit.

Waar in het bovenstaande over universiteiten wordt gesproken, gaat het meestal om faculteiten of vakgroepen economie. Onderzoekers van andere faculteiten of vakgroepen komen alleen in beeld als daarvoor binnen het quotum ruimte wordt gemaakt. Ook dit kan per universiteit verschillen, zodat een hoogleraar economie aan een faculteit sociologie in de ene stad wel wordt meegeteld en een hoogleraar economie aan een faculteit bedrijfskunde in een andere stad niet. Onderzoekers die recentelijk van universiteit zijn gewisseld, vallen tussen wal en schip als noch hun oude, noch hun nieuwe universiteit hen voordraagt voor telling.

De volgorde van de geciteerde auteurs maakt niet uit, zodat het alfabet geen rol speelt. Wel wordt gecorrigeerd voor zelfcitaties: deze zijn niet meegeteld. Wel zijn citaties van eventuele co-auteurs meegeteld, omdat het uifilteren daarvan erg gecompliceerd is. De totaalscore is een ongewogen optelling van alle citaties van werk van de betreffende auteur, exclusief zelfverwijzingen.

[tabel 2](#) Richard Tol is met zijn 35 jaren de jongste citatietopper, maar ook anderen die zijn geboren in de jaren zestig worden goed aangehaald. De enige vrouwelijke onderzoeker in de top is Helena Nusse uit Groningen. Aangezien zij niet in de publicatietop stond, kan worden aangenomen dat zij minder vaak, maar wel met grote impact publiceert. Inderdaad publiceerde ze diverse veelgeciteerde artikelen in 1989, 1992 en vooral in 1994, zodat ze voorlopig wel in de toplist zal blijven.

Tabel 2. Internationale citatie-tipparade 2002

Plaats 2005	naam	affiliatie	geslacht	geboorte-jaar	score
1	C.A.M.F. Claessens	UvA	m	1959	9
2	E.E.C. van Damme	UvT	m	1956	7
3	D.J.C. van Dijk	EUR	m	1971	5
3	M. Wedel	RuG	m	1957	5
5	H.H. van Ark	RuG	m	1960	4
5	P. Nijkamp	VU	m	1946	4
7	F.G.M. Pieters	UvT	m	1955	3
8	J.K. Goeree	UvA	m	1966	2
8	R. Paap	EUR	m	1969	2
10	R.J.M. Alessie	UU	m	1958	1
10	H.G. Barkema	UvT	m	1957	1
10	E.J. Bartelsman	VU	m	1960	1
10	J.C.J.M. van den Bergh	VU	m	1965	1
10	M.A. Carree	UM	m	1968	1
10	H.W.A. Dietzenbacher	RuG	m	1958	1
10	S.C.W. Eijffinger	UvT	m	1953	1
10	J.F. Francois	EUR	m	1961	1
10	J. de Haan	RuG	m	1960	1
10	P.S.H. Leeftang	RuG	m	1946	1
10	J. Oosterhaven	RuG	m	1945	1
10	E.C. Perotti	UvA	m	1961	1
10	J.M. Schumacher	UvT	m	1951	1
10	G. Sierksma	RuG	m	1945	1
10	R.S.J. Tol	VU	m	1969	1
10	H.H.G. Verspagen	TUE	m	1966	1
10	A. van Witteloostuijn	RuG	m	1960	1
10	C.C.P. Wolff	UM	m	1958	1

De tipparade

De tipparade moet worden geïnterpreteerd als de toplijst van citaties in het jaar 2002 naar publicaties uit datzelfde jaar. Met andere woorden: het gaat hier niet om citaties naar recente publicaties, maar om relatief recent citatiegedrag. Wie in het jaar 2002 veel is aangehaald, zal goede kansen hebben voor de citatietop 2006, die als telvenster de jaren 1999-2003 heeft. Het omgekeerde zien we bij bijvoorbeeld Lans Bovenberg, die wel hoog in de top, maar geheel niet in de tipparade staat.

Het beeld onderaan de tipparade is niet erg eenduidig. De posities tien tot en met dertig zijn feitelijk een gedeelde tiende plaats, waarbij de plaatsen op alfabetische volgorde zijn toegewezen aan de onderzoekers met één citatie. Dit doet niet af aan de hogere regionen van de tipparade, waarin Stijn Claessens en Eric van Damme schitteren. Bart van Ark staat op de vijfde plaats met stip genoteerd. Hij ontbrak in de publicatietop en staat niet in de citatietop, maar werd in 2002 dermate vaak geciteerd dat de kans groot is dat hij volgend jaar in de citatietop opduikt. [tabel 3](#) Peter Nijkamp is een stabiele topper: bovenaan de publicatietop, op plaats drie in de publicatie-tipparade, achtste in de citatietop en zesde in de citatie-tipparade.

Tabel 3. Top-9 instellingen, 1998-2002

	Instituut	score
1	Universiteit van Tilburg	1319
2	Universiteit van Amsterdam	868
3	Wageningen Universiteit and Researchcentrum	772
4	Universiteit Maastricht	633
5	Vrije Universiteit	619
6	Erasmus Universiteit Rotterdam	613
7	Rijksuniversiteit Groningen	551
8	Technische Universiteit Eindhoven	257
9	Universiteit Utrecht	115

a Gecorrigeerd voor aantallen vte's.

Topinstellingen

Het zal weinigen verrassen dat de Universiteit van Tilburg ook de citatietop aanvoert. Met negen vertegenwoordigers, waarvan zes in de top-15, staat Tilburg met afstand op nummer één. De Universiteit van Amsterdam is tweede en daarna komt Wageningen Universiteit en Researchcentrum. In vergelijking met de publicatietop valt op dat Wageningen twee plaatsen hoger staat, de Erasmusuniversiteit scoort daarentegen een zesde plaats in de citatietop tegen een tweede plaats in de publicatietop. De Universiteit Maastricht maakt de omgekeerde beweging, van een zevende plaats in de publicatietop naar een vierde plaats in de citatietop.² Beide bewegingen kunnen zijn veroorzaakt door de vertraging van publicaties naar citaties en door verschillen in de citatiescores van de publicaties. Conclusies dienen dan ook met behoedzaamheid te worden getrokken.

Voor de instituentop van volgend jaar mag op grond van de tipparade worden verwacht dat de UvT haar koppositie ruimschoots zal behouden. De RuGen en de UvA zullen waarschijnlijk iets stijgen. De tweede plaats in de publicatietop van de EUR vertaalt zich nog niet in de citatie-tipparade.

Conclusie

Aangezien dit de eerste citatietop in jaren is en de telmethode op onderdelen is veranderd, ontbreekt het zicht op eventuele trends. Wel bevestigt Tilburg bevestigd zijn stevige koppositie in het Nederlandse economenlandschap. Verder zien we dat jong en oud evenveel worden geciteerd en dat niet iedereen die veel publiceert ook veel wordt aangehaald. De wedstrijd om de aandacht is zichtbaar in schokkend lage percentages artikelen die überhaupt worden geciteerd (Van Dalen & Klamer, 2001).

De telmethode wordt in mei geëvalueerd. Voor suggesties en opmerkingen houden CentER en de redactie zich aanbevolen. n

Fieke van der Lecq

Literatuur

Van Dalen, H.P. & A. Klamer (2001) Leidt concurrentie tot verspilling? *ESB*, 22 juni 2001, 532-534.

Reitsma, A. & S.G. van der Lecq (2001) Nieuwe top, oude toppers. *ESB*, 19 januari 2001, 59-61.

1 Groot is voorgedragen door UM en UVA en Bleichrodt is voorgedragen door EUR en UvA.

2 Hierbij is de Radboud Universiteit Nijmegen genegeerd, omdat deze niet meedoet in de citatietop.